

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1985-1986

3 DECEMBER 1985

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

— van de heren J. Ansoms en M. Olivier c.s. —

**betreffende de bevordering van een plaatselijk
tewerkstellings- en werkzoekendenbeleid**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Vooraf in Vlaanderen vertonen de werkloosheidscijfers het laatste jaar een lichte verbetering. De resultaten van het herstelbeleid van de nationale Regering en van de Vlaamse Exe-cutieve zullen alleen op langere termijn vertaald worden in meer werkgelegenheid. Anderzijds kan het tewerkstellingsbeleid op korte termijn geen exhaustief antwoord geven op het prangende werkloosheidsprobleem. In de komende jaren zullen wij, zoals elders in de Westerse wereld, geconfronteerd blijven met een hardnekkige werkloosheid. De bestrijding van de werkloosheid blijft voor elk beleid een uitdaging omdat langdurige werkloosheid een blaam is voor de menselijke waardigheid.

Alle beleidsinstanties moeten ingeschakeld worden, zodat alle kansen tot het scheppen van werkgelegenheid benut worden. Dit betekent meteen dat ook de lokale besturen een verantwoordelijkheid ter zake hebben. Het is weinig waarschijnlijk dat deze plaatselijke besturen een massa arbeidsplaatsen kunnen scheppen. Elke arbeidsplaats is evenwel de moeite waard. Heel wat mogelijkheden worden te weinig aangeboord.

De bijdrage van de gemeentebesturen en OCMW's situeert zich ons inziens op drie terreinen :

1. het terrein van de plaatselijke economie ;
2. het terrein van de plaatselijke besturen als werkgever ;
3. het terrein van het werkzoekendenbeleid.

Op het vlak van de plaatselijke economie moet de aandacht van de gemeentebesturen vooral naar de KMO's gaan. Het belang hiervan kan niet genoeg onderstreept worden. In 1983 stonden de KMO's in ons land in voor 45,8 ten honderd van de werkgelegenheid. In datzelfde jaar groeide het aantal zelfstandigen met 10.200, en waren er 8,3 ten honderd ondernemers meer dan in 1973. De belangstelling bij werklozen om zich als zelfstandige te vestigen blijkt groot te zijn. Eind 1984 waren er op één jaar tijd reeds 2.453 dossiers goedgekeurd in het kader van het Participatiefonds. Vanuit dit oogpunt verdienen de KMO's vanwege de lokale besturen alle steun. Deze besturen kunnen de plaatselijke KMO's, bijvoorbeeld uit de bouw-, de horeca- of de distributiesector, stimuleren. Ook de vorming van deze mensen is belangrijk. De KMO's moeten bij het plaatselijk gemeentebestuur voldoende weerklank vinden om hen in hun opdrachten en doelstellingen te steunen.

De lokale besturen zijn tevens belangrijke werkgevers. Volgens de laatste gegevens van het Ministerie van Binnenlandse Zaken stellen de Vlaamse gemeenten en OCMW's ongeveer 82.000 personen tewerk. Tussen de 20 en de 30 ten honderd van deze werknemers werken in continu- of in semi-continuidienst, bijvoorbeeld ploegenarbeid 's nachts en tijdens de weekends. Deze vorm vindt men onder meer bij politie, brandweer, verplegend personeel in OCMW-ziekenhuizen en bejaardeninstellingen enzovoort. Deze vorm van herverdeling van de beschikbare arbeid bij de lokale besturen kan een belangrijke toename aan tewerkstelling betekenen. Bovendien zijn de gemeentebesturen en OCMW's belangrijke initiatiefnemers betreffende de regeringsprogramma's tot opslorping van de werkloosheid. Eind 1984 waren er bij de Vlaamse lokale besturen 8000 personen tewerkgesteld in een DAC-project (30 ten honderd van het nationale DAC-totaal) en ongeveer 10.000 personen in een BTK-project (bijna 20 ten honderd van het nationale BTK-totaal). Ten slotte zullen de OCMW's vanwege de nationale overheid bijzondere middelen toegespeeld krijgen om de opdracht, de tewerkstelling van kansarmen binnen het kader van artikel 60, § 7 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, waar te maken.

Op de derde plaats hebben de lokale besturen een zware verantwoordelijkheid inzake opvang en begeleiding van werklozen. Alle inspanningen van de verantwoordelijke beleidsniveaus ten spijt zullen duizenden personen toch niet kunnen ontsnappen aan de werkloosheid. Daarenboven staan de lokale besturen het dichtst bij de concrete noden van de bevolking. Deze verantwoordelijkheid willen wij bij decreet vastgelegd zien. Dit is dan ook het voorwerp van het voorstel van decreet houdende bevordering van de sociale integratie van werklozen (stuk 265 (1983-1984) – Nr. 1). Voor de werklozen is het een zware opgave om zin te geven aan een leven zonder arbeid. Er ontstaat de neiging om zich terug te trekken in een sociaal isolement. Deze neiging kan nog versterkt worden, nu de (vernerende) stempelcontrole (gelukkig) dank zij het beleid van de nationale Regering geleidelijk aan wordt vervangen door de kaart voor sociale zekerheid. Steeds meer gemeentebesturen nemen initiatieven ten voordele van de werklozen : steun aan werkzoekendenwerkingen, het inrichten van vormingsprogramma's, het afschaffen van gemeentelijke taksen op sollicitatiedocumenten (onder invloed van het ingediende wetsvoorstel tot aanvulling van hoofdstuk VIII, artikel 59, van het Regentsbesluit van 26 juni 1947 houdende het Wetboek der zegelrechten (Kamer stuk 476 (1982-1983) – Nr. 1), gratis aanwervingsexamens bij gemeenten en OCMW's, overlegstructuren tussen gemeentebesturen en werkzoekenden enzovoort.

Hoe dan ook, er zijn veel mogelijkheden voor de gemeentebesturen om een degelijk werkzoekendenbeleid te voeren.

Om tot tastbare resultaten te komen voor het plaatselijk tewerkstellings- en werkzoekendenbeleid moet een aangepaste structuur in het leven worden geroepen.

Wij leggen de in dit voorstel van resolutie opgenomen opties ter bespreking en ter goedkeuring voor. Zij kunnen bepaalde lokale besturen een beter inzicht geven in hun mogelijkheden. Bovendien kunnen deze opties een morele stimulans betekenen voor de lokale besturen om hun activiteiten op dit beleids-terrein nog te intensifiëren en te systematiseren tot één harmonisch geheel. De honderdduizenden werkzoekenden zullen de leden van de Vlaamse Raad hiervoor dankbaar zijn.

J. ANSOMS

M. OLIVIER

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

De Vlaamse Raad,

– ervan uitgaande dat de strijd tegen de werkloosheid een prioritaire opdracht is voor de gemeenschap, teneinde een rechtvaardige en menswaardige samenleving mogelijk te maken ;

– in de overtuiging dat op dit vlak, naast de nationale en de Vlaamse overheid, ook voor de plaatselijke besturen een belangrijke rol is weggelegd ;

– roept, ter ondersteuning, de plaatselijke besturen op in hun actie de talrijke initiatieven die reeds werden genomen op het vlak van de plaatselijke en regionale economische ontwikkeling, de tewerkstelling en het werkzoekendenbeleid, verder te zetten, te intensifiëren en te systematiseren tot één samenhangend en harmonisch plaatselijk beleid ;

– beveelt hierbij de volgende opties aan :

1. Met betrekking tot een plaatselijk economisch beleid hebben de gemeenten specifieke mogelijkheden, niet in het minst inzake de kleine en middelgrote ondernemingen, en kunnen zij bijvoorbeeld :

1.1. een bijdrage leveren tot een bedrijfsvriendelijk klimaat, dit onder meer op het vlak van :

- de infrastructuur voor ondernemingen,
- de begeleiding van jonge ondernemers,
- de administratieve formaliteiten,
- de belastingen en retributies ;

1.2. de jonge zelfstandigen en de jongeren die geïnteresseerd zijn in het oprichten van een eigen onderneming, krachtig steunen en begeleiden in de start- en ontwikkelingsfase.

Mogelijkheden hierbij zijn onder meer :

- het stimuleren tot deelname aan vormingscursussen of het zelf inrichten hiervan in samenwerking met de betrokken organisaties ;
- het aanwijzen van een gemeentelijke ambtenaar die instaat voor informatie aan en begeleiding van startende ondernemers.

Sommige van deze maatregelen zullen best in intercommunaal verband worden genomen ;

1.3. kleinschalige, arbeidsintensieve projecten ontwikkelen en stimuleren in het kader van het gemeentelijk beleid, onder meer inzake :

- de ruimtelijke ordening,
- de herwaardering van de stads- en dorpskernen,
- de monumentenzorg,
- het grondbeleid,
- de huisvesting,
- de groenvoorziening,
- de verkeersleefbaarheid ;

1.4. de toeristische mogelijkheden en daarmee samenhangende tewerkstellingskansen benutten ;

1.5. op gemeentelijk vlak

- ijveren voor het oprichten van bedrijvencentra ;
- streven, na ruggespraak met het Subregionaal Tewerkstellingscomité, voor een geregeld overleg tussen de onderwijsinstaties en het bedrijfsleven van de betrokken regio ;

1.6. op plaatselijk vlak op een actieve wijze meewerken aan experimenten waarbij werklozen beter vertrouwd worden gemaakt met het gebruik en de invoering van nieuwe technologieën.

De Vlaamse Executieve dient te onderzoeken op welke wijze dergelijke experimenten in Vlaanderen kunnen opgezet en ondersteund worden, op basis van de opgedane ervaringen in andere landen.

De Stichting Technologie Vlaanderen werkt hiertoe voorstellen uit.

2. Met betrekking tot een plaatselijk tewerkstellingsbeleid

De gemeenten en de openbare centra voor maatschappelijk welzijn zijn belangrijke werkgevers.

2.1. In die hoedanigheid kunnen zij een bijdrage leveren tot de herverdeling van de beschikbare arbeid, door bijvoorbeeld :

- een onderzoek van de eigen arbeidsorganisatie,
- cumulatie en overuren te vermijden,
- in te spelen op een aantal nationale maatregelen in dit verband :
- loopbaanonderbreking, voltijds en deeltijds,
- deeltijdse arbeid,
- verlof om familiale of persoonlijke redenen,
- educatief verlof,
- in- en uitgroei banen,
- experimenten in toepassing van het koninklijk besluit nr. 179 van 30 december 1982 betreffende de experimenten voor aanpassing van de arbeidstijd in de ondernemingen met het oog op een herverdeling van de beschikbare arbeid,
- de bevolking via hun informatiekkanalen verder te informeren over de bestaande formules van arbeidsherverdeling en vervroegde pensionering.

2.2. De openbare centra voor maatschappelijk welzijn wordt gevraagd een zo groot mogelijke creativiteit aan de dag te leggen bij het vervullen van hun taak in verband met de tewerkstelling van kansarmen op basis van artikel 60, § 7 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

2.3. De lokale besturen worden aangemoedigd de mogelijkheden van de opslorplingsprogramma's maximaal aan te wenden voor de uitbouw van hun plaatselijk tewerkstellingsbeleid. In dit kader wordt gevraagd dat de genomen initiatieven steeds zouden beantwoorden aan de oorspronkelijke bedoeling en niet de tewerkstelling binnen het personeelskader zouden vervangen.

De gemeentelijke administraties zouden de plaatselijke culturele en welzijnssector steun kunnen verlenen bij het indienen van projecten.

3. Met betrekking tot een plaatselijk werkzoekendenbeleid

3.1. Aan de gemeenten wordt gevraagd dat zij de bestaande vrije initiatieven van werkzoekendenwerking ten volle zouden coördineren en stimuleren, onder andere door het ter beschikking stellen van de nodige infrastructuur en het verlenen van toelagen. Waar het vrije initiatief tekort schiet, zijn zij aangewezen zelf initiatieven te nemen.

3.2. De werkzoekendenwerking moet onder meer ruimte bieden voor en stimulansen geven aan zinvolle tijdsbeste-

ding, informatie over en organisatie van vrijwilligerswerk, hulpverlening en belangenbehartiging, uitbouw van projecten voor de opslorping van de werkloosheid, vorming en scholing, experimenten inzake alternatieve tewerkstelling zoals coöperatieven.

3.3. Het verdient aanbeveling dat activiteiten met betrekking tot een zinvolle tijdsbesteding en vorming binnen het kader van de werkzoekendenwerking ook toegankelijk zouden zijn voor bepaalde categorieën niet-werklozen, zoals bruggepensioneerden, thuiswerkende moeders, werknemers in ploegendienst, werknemers in de ziekte- en invaliditeitsverzekering en anderen.

3.4. De gemeenten worden verzocht de materiële omstandigheden waarin de stempelcontrole verloopt te optimaliseren, met als aspecten onder andere de decentralisering naar de deelgemeenten of stadsgedeelten, bescherming tegen ongunstige omstandigheden, ruime lokalen, aangepaste stempeluurregelingen.

4. Met betrekking tot een systematische aanpak

Alle mogelijkheden inzake tewerkstelling en werkzoekendenbeleid op plaatselijk vlak kunnen maar ten volle tot hun recht komen als de gemeentebesturen systematisch tewerkgaan.

4.1. De gemeenten kunnen hiertoe opteren voor het aanwijzen van een lid van het schepencollege, dat de verantwoordelijkheid krijgt voor een plaatselijk tewerkstellings- en werkzoekendenbeleid.

4.2. Dit lid van het schepencollege zou onder meer belast zijn met de coördinatie van de werking van een op te richten Gemeentelijke Projectgroep voor Tewerkstelling en Werkzoekendenbeleid.

Deze Projectgroep is samengesteld uit plaatselijke vertegenwoordigers van de sociale partners, de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening, het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, het plaatselijk onderwijs, de sociaal-culturele sector, en niet in het minst de werkzoekenden. De Projectgroep stimuleert de plaatselijke initiatieven en begeleidt ze tot een harmonisch geheel. Eventueel neemt de Projectgroep zelf initiatieven.

Bij zijn werking gaat de Projectgroep uit van een onderzoek onder meer naar de plaatselijke situatie met betrekking tot de werkloosheid, de economische mogelijkheden van de vormingskansen binnen de regio. Deze werking wordt geïntegreerd in een intergemeentelijk samenwerkingsverband.

J. ANSOMS

M. OLIVIER

G. CARDOEN

L. DHOORE

M. TYBERGHIEN-VANDENBUSSCHE

J. VAN HECKE
